

Praworzędność w państwach członkowskich: jak może zareagować UE (infografika)

Jeśli UE jest zaniepokojona, że państwa członkowskie, takie jak Węgry i Polska, nie działają z poszanowaniem unijnych wartości, ma możliwość uruchomienia art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej.

Praworzędność jest podstawową zasadą obowiązującą w państwach demokratycznych. [Art. 2 Traktatu o UE](#) wymienia państwo prawne jako jedną z wartości, na których opiera się UE. Naruszenie wartości unijnych uzasadnia reakcję na poziomie UE i taki jest cel procedury z [art. 7 Traktatu o UE](#).

Węgry

11 września posłowie będą debatować nad wnioskiem wzywającym Radę do wszczęcia procedury mającej na celu zapobieżenie poważnemu naruszeniu wartości UE na Węgrzech. W projekcie wniosku, wspartym przez Komisję PE ds. Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, wyrażono zaniepokojenie sposobem funkcjonowania instytucji państwowych na Węgrzech, wskazując, między innymi, na problemy z systemem wyborczym, niezależnością sądownictwa i poszanowaniem praw i swobód obywatelskich. Premier Węgier Viktor Orbán weźmie udział w debacie na sesji plenarnej we wtorek po południu.

Posłowie zagłosują nad wnioskiem 12 września.

Procedura z Artykułu 7

Procedura z [art. 7 Traktatu o UE](#) dotycząca ochrony wartości UE została wprowadzona postanowieniami Traktatu z Amsterdamu z 1997 r. Zawiera ona dwa mechanizmy: zapobiegawczy, jeśli istnieje wyraźne ryzyko naruszenia wartości UE, i sankcji, jeśli do takiego naruszenia już doszło. Możliwe sankcje nakładane na państwo członkowskie nie są szczegółowo wymienione w traktatach, ale mogą one obejmować zawieszenie prawa do głosowania na posiedzeniach Rady i Rady Europejskiej.

W obu przypadkach ostateczna decyzja musi zostać podjęta przez przedstawicieli państw członkowskich w Radzie, ale w każdym z nich sposób podejmowania decyzji jest inny: w przypadku mechanizmu zapobiegawczego decyzja wymaga większości czterech piątych państw członkowskich, natomiast stwierdzenie istnienia naruszenia wartości UE wymaga jednomyślności wśród szefów państw i rządów UE. Zainteresowane państwo członkowskie nie bierze udziału w głosowaniu. Dowiedz się więcej z naszej infografiki.

Rola Parlamentu Europejskiego

Zgodnie z art. 7, Parlament jest jedną z instytucji, które mogą zainicjować uruchomienie mechanizmu zapobiegawczego, wzywając Radę do stwierdzenia istnienia ryzyka naruszenia wartości UE.

Wniosek dotyczący Węgier, w sprawie którego posłowie będą głosować 12 września, byłby pierwszym przypadkiem zainicjowania tego mechanizmu przez Parlament.

Wniosek taki musiałby uzyskać bezwzględną większość, tj. 376 głosów stanowiących jednocześnie co najmniej dwie trzecie głosów oddanych.

[W marcu posłowie poparli podobny wniosek Komisji](#), który miał na celu uruchomienie mechanizmu zapobiegawczego wobec Polski. Wówczas Parlament poparł Komisję, która wyraziła obawy odnośnie do podziału władzy, niezależności sądownictwa i przestrzegania praw podstawowych w Polsce.

Posłowie wezwali rządy państw UE do szybkiego zajęcia stanowiska w sprawie wystąpienia w Polsce ryzyka poważnego naruszenia wartości UE i ewentualnego przedstawienia propozycji rozwiązania tego problemu. W czerwcu na posiedzeniu Rady odbyła się debata na ten temat, podczas której przedstawiciele rządu polskiego zaprezentowali swoje stanowisko.

Komunikaty prasowe

[Rządy prawa w Polsce: Parlament Europejski wzywa państwa członkowskie do pilnego działania, 29 stycznia 2018](#)

[Poszanowanie państwa prawa: posłowie komisji wolności obywatelskich i sprawiedliwości omówili sytuację w Polsce, 22 marca 2017](#)

[Parlament po raz czwarty debatuje na temat praworządności i demokracji w Polsce, 14 grudnia 2016](#)

[Prawa podstawowe w Polsce: posłowie domagają się od władz realizacji zaleceń, 14 września 2016](#)

[Parlament Europejski wzywa polskie władze do przestrzegania zasad demokracji i praworządności, 13 kwietnia 2016](#)

[Debata poselska z premier Beatą Szydło na temat praworządności w Polsce, 19 stycznia 2016](#)

Rezolucje Parlamentu Europejskiego poświęcone sytuacji w Polsce

[Sytuacja w zakresie praworządności i demokracji w Polsce, 15 listopada 2017](#)

[Niedawne wydarzenia w Polsce i ich wpływ na prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, 14 września 2016](#)

[Sytuacja w Polsce, 13 kwietnia 2016](#)

Zapis debat w Parlamencie Europejskim

[Sytuacja w zakresie praworządności i demokracji w Polsce, 15 listopada 2017 \(debata plenarna\)](#)

[Niedawne wydarzenia w Polsce i ich wpływ na sytuację rządów prawa, 31 sierpnia 2017 \(debata w Komisji Wolności Obywatelskich\)](#)

[Praworządność w Polsce – stan obecny, 22 marca 2017 \(debata w Komisji Wolności Obywatelskich\)](#)

[Sytuacja w zakresie praworządności i demokracji w Polsce, 14 grudnia 2016 \(debata plenarna\)](#)

[Niedawne wydarzenia w Polsce i ich wpływ na prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, 13 września 2016 \(debata plenarna\)](#)

[Sytuacja w Polsce, 19 stycznia 2016 \(debata plenarna\)](#)

OCHRONA UNIJNYCH WARTOŚCI

Jak działa artykuł 7 Traktatu o Unii Europejskiej?

WOLNOŚĆ DEMOKRACJA

WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
zdefiniowane w artykule 2 Traktatu o Unii Europejskiej

RÓWNOŚĆ RZĄDY PRAWA

POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA I GODNOŚCI OSOBY LUDZKIEJ

W przypadku podejrzenia naruszenia wartości Unii Europejskiej przez jedno z państw członkowskich

Artykuł 7

Traktatu o Unii Europejskiej przewiduje procedurę prawną służącą zapewnieniu, że wspólne wartości UE są respektowane przez wszystkie państwa członkowskie (naprowadzony na mocy Traktatu Amsterdamskiego w 1997)

MECHANIZM ZAPOBIEGAWCZY	MECHANIZM SANKCJI
<p><i>W przypadku „wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia”</i></p> <p>Artykuł 7 ust. 1 Rada może stwierdzić istnienie wyraźnego RYZYKA poważnego naruszenia wartości przez państwo członkowskie</p> <p style="text-align: center;">Procedura może zostać uruchomiona przez</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>jedną trzecią państw członkowskich</p> <p>Komisja Europejska</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>lub</p> <p>Parlament Europejski</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">Zgoda Parlamentu Europejskiego</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>50% + 1</p> <p>absolutną większością wszystkich posłów</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>i</p> <p>większością dwóch trzecich oddanych głosów</p> </div> </div> <p>Dane państwo członkowskie przedstawia Radzie swoje stanowisko</p> <p style="text-align: center;">Rada podejmuje decyzję</p> <div style="text-align: center;"> <p>większością 4/5 swoich członków</p> </div>	<p><i>gdy ma miejsce „poważne i stałe naruszenie” przez to państwo członkowskie wartości unijnych</i></p> <p style="text-align: center;">Etap 1</p> <p>Artykuł 7 ust. 2 Sześć państw i rządów (Rada Europejska) stwierdza poważne i stałe naruszenie wartości przez państwo członkowskie</p> <p style="text-align: center;">Procedura może zostać uruchomiona przez</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>jedną trzecią państw członkowskich</p> <p>Komisja Europejska</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>lub</p> <p>Parlament Europejski</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">Zgoda Parlamentu Europejskiego</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>50% + 1</p> <p>absolutną większością wszystkich posłów</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>i</p> <p>większością dwóch trzecich oddanych głosów</p> </div> </div> <p>Państwo członkowskie zostaje wezwane do przedstawienia swoich uwag zanim zostanie podjęta decyzja</p> <p style="text-align: center;">Rada Europejska podejmuje decyzję JEDNOMYSLNIE</p> <p style="text-align: center;">Etap 2</p> <p>Artykuł 7 ust. 3 RADA MOŻE ZAWIEŚĆ NIKTÓRE PRAWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO, łącznie z prawem do głosowania przedstawiciela rządu tego państwa w Radzie</p> <p style="text-align: center;">Decyzja podejmowana jest większością kwalifikowaną</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>*Za* musi głosować przynajmniej 72% państw członkowskich</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>&</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>przynajmniej 55% ludności UE</p> </div> </div>
<p>Państwo członkowskie, którego dotyczy procedura, nie bierze udziału w głosowaniach w Radzie i Radzie Europejskiej</p>	

Artykuł 7: Procedura ochrony unijnych wartości (infografika)